

B – 4^e zondag Veertigdagentijd – 9/10 maart 2024 (Halfvasten)
2 Kron 36,14-16.19-23; Ef 2,4-10; Joh 3,14-21 (gesprek met Nicodemus)

Gesprek tussen Licht en Donker

Twee weken geleden – weet u het nog ? –, stuurde God een engel uit de hemel om Abraham, die het mes al in zijn hand had om zijn eigen zoon te offeren, op het allerlaatste moment tegen te houden. Vandaag kondigt Jezus aan dat Zijn Vader de arm van de beul die Hem aan het kruis zal slaan, niet tegen zal houden.

Jezus voert vandaag een indringend gesprek met Nicodemus. Het is nacht. Nicodemus, gezien zijn hoge positie in het apparaat, wil liever niet gezien worden met Jezus. Te gevaarlijk. Maar hij is wel iemand die in Jezus de Messias herkent. Als hoog opgeleide kenner van de Schrift, begrijpt hij dus onmiddellijk wat Jezus bedoelt met het beeld van de omhooggeheven slang. Wie de omhooggeheven slang ziet, heeft het leven. De slang betekent genezing, redding. Wie naar de slang opkijkt krijgt het leven. Maar het is natuurlijk God zelf die het leven geeft, die geneest. Nicodemus begrijpt dit, hij weet dit, want hij kent de Schrift.

Nicodemus begrijpt óók heel goed wat Jezus in dit geval bedoelt met het beeld van de omhooggeheven slang, namelijk de kruisdood, die toen in heel het Romeinse Rijk op grote schaal werd toegepast. En waarvan Jezus wist dat hij die dood zou moeten ondergaan. De Mensenzoon zàl omhooggeheven worden. Jezus heeft het menszijn in zijn totaliteit aangenomen, aanvaard. Zoals vorige week nog verkondigd in de Evangelielezing: “Jezus wist wat er in de mens stak, en daarom was het niet nodig dat iemand Hem over de mens inlichtte” (Joh 2,25). Jezus heeft het menszijn aangenomen, met al het schone, het mooie, het positieve dat het menszijn kan brengen, maar ook het diepste lijden, de dood, zelfs onmenselijke foltering en een gewelddadige dood. Jezus is volledig mens. Heel het menszijn in zijn totaliteit, zonder er iets van te weigeren.

God geeft Zijn Zoon. Maar in de Zoon geeft God zichzelf, “opdat ieder leven zal hebben”. God brengt redding, geen oordeel. “God heeft Zijn Zoon niet naar de wereld gezonden om de wereld te oordelen”, hoorden wij zojuist. Deze God kent de mensheid maar al té goed, omdat Hij er zelf deel van uitmaakt. Oordelen doen wij als mensen zelf, wij veroordelen onszelf, als wij verkeerde keuzes maken.

Op deze zondag vraagt de kerk ons om de Evangelielezing te begeleiden met twee lezingen, die laten zien dat wij onszelf veroordelen, door de foute keuzes van ons menselijk handelen. In de eerste lezing uit het boek van de Kronieken, zien we hoe het volk in de fout gaat, verkeerde wegen gaat, verkeerde keuzes maakt, in ballingschap wordt gevoerd, en hoe God uiteindelijk de perzische koning Cyrus stuurt om het volk te bevrijden uit de ballingschap en terugkeer mogelijk maakt naar het vaderland. De fouten die het volk maakt, zijn de eigen verantwoordelijkheid van het volk. God oordeelt niet, God hoeft ook niet te oordelen, want het volk heeft zichzelf al gestraft, door de consequenties van de verkeerde keuzes. Maar uiteindelijk is het wel God die redding brengt.

En Paulus, in de tweede lezing, zegt het rechtuit, de mens is dood door zijn eigen fouten. Maar welke verkeerde keuzes wij ook maken, God de Heer zal ons altijd de genade geven die terugkeer, die ommekeer mogelijk maakt.

En omdat het gesprek van Jezus met Nicodemus gevoerd wordt midden in de nacht, spreekt Jezus in beelden van licht en duisternis. “Het licht is in de wereld gekomen”, maar, “de mensen beminden de duisternis meer dan het licht”. Jezus is als een licht in de wereld gekomen, maar Hij moet op Goede Vrijdag door de duisternis van een donkere nacht.

Over enkele weken is het weer nacht, op die donkere vrijdagavond, wanneer Nicodemus het lijk van de Gekruisigde naar de grot brengt, en het lichaam in een graf neerlegt, en het met de Lijkwade toedekt.